

~~Handwritten scribble or signature~~

Arrestnummer C11173 / 2018
Repertoriumnummer 2018 / 2510
Datum van uitspraak 15 oktober 2018
Notitienummer griffie 2017/NT/260 Redacted Redacted Redacted
Notitienummer parket-generaal 2012/PGG/3729 2017/VJ11/260

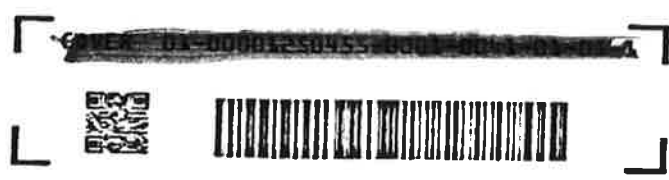
BORG SOM

Hof van beroep Gent

Arrest

zesde kamer
correctionele zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

2012/PGG/3729 - 2017/VJ11/260

Not.nr. DE.21.98.031285/12

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE en de burgerlijke partijen

1. nr. 1241 [REDACTED] thans met vennootschapsnaam
[REDACTED]
met maatschappelijke zetel te [REDACTED]
ingeschreven met KBO-nummer [REDACTED]

2. nr. 1242 [REDACTED]
met maatschappelijke zetel te [REDACTED] Meiboomstraat 9,
ingeschreven met KBO-nummer [REDACTED]

3. nr. 1243 [REDACTED]
met maatschappelijke zetel te [REDACTED]
ingeschreven met KBO-nummer [REDACTED]

4. nr. 1244 [REDACTED]
geboren te [REDACTED] op [REDACTED]
bestuurder van vennootschappen,
wonende te [REDACTED]

thans eisers;

tegen

...

2. nr. [REDACTED]
[REDACTED] in vereffening, met als vereffenaar [REDACTED]
met maatschappelijke zetel te [REDACTED]
ingeschreven met KBO-nummer [REDACTED];

3. nr.

[REDACTED]
geboren te [REDACTED] op [REDACTED]
bedrijfsrevisor,
wonende te [REDACTED],
onder meer in zijn hoedanigheid van zaakvoerder van de [REDACTED]
[REDACTED]
en in zijn hoedanigheid van commissaris-revisor van de [REDACTED]
[REDACTED]

4. nr.

[REDACTED]
geboren te [REDACTED] op [REDACTED],
bedrijfsrevisor,
wonende te [REDACTED],
onder meer in zijn hoedanigheid van commissaris-revisor van de [REDACTED]
[REDACTED]

- beklaagden thans verweerders -

Verdacht van:

Te [REDACTED] op niet nader te bepalen data tussen 1 januari 1999 en heden of op de hiernabepaalde data, de tenlastegelegde feiten een opeenvolgend en voortgezette uitvoering zijnde van eenzelfde misdadig opzet, en dienvolgens voortgezette misdrijven uitmakende ten aanzien waarvan de verjaring van de strafvordering slechts aanvangt vanaf het laatste strafbare feit, zijnde A.2

Als dader/mededader

Om de misdaad of het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder zijn bijstand het misdrijf niet kon gepleegd worden, door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, dit misdrijf rechtstreeks uitgelokt te hebben, om, hetzij door woorden in openbare bijeenkomsten of plaatsen gesproken, hetzij door enigerlei geschrift, drukwerk, prent of -zinnebeeld, aangeplakt, rondgedeeld of verkocht, te koop geboden of openlijk tentoongesteld, het feit rechtstreeks uitgelokt te hebben,

A. Valsheid in jaarrekening én gebruik (art. 207 en 208 Vennootschappenwet)

Bij inbreuk op de artikelen 207 en 208 Vennootschappenwet met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, valsheid te hebben gepleegd in de door de wet of door de statuten voorgeschreven jaarrekening van een vennootschap:

- hetzij door valse handtekeningen te plaatsen;
- hetzij door geschriften of handtekeningen na te maken of te vervalsen;
- hetzij door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of achteraf in de jaarrekening op te nemen;
- hetzij door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die deze akten tot doel hebben op te nemen of vast te stellen;

en gebruik te hebben gemaakt van die valse akten,

(thans strafbaar bij inbreuk op artikel 127 W. Venn., zoals gewijzigd bij artikel 125 van wet van 23 januari 2003 houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen, B.S 13 maart 2003, inwerkingtreding: 13 maart 2003)

namelijk door het opstellen van een valse jaarrekening van de [REDACTED]

[REDACTED] door onder meer:

- de afwezigheid van een systeem van interne controle waardoor de controle door de commissaris-revisor van de "voorraden" en "bestellingen in uitvoering" onvoldoende was en de bedragen van de betrokken rubrieken in de jaarrekening onbetrouwbaar werden (deskundig verslag p. 32);
- het niet tijdig aanleggen van (voldoende) provisies voor niet-inbare vorderingen, waardoor de rubriek "vorderingen" van de jaarrekening niet correct werd gewaardeerd (onderschatting van de provisies voor een bedrag van 35.939.420 BEF voor de vorderingen per 31 december 1999 en voor een bedrag van 81.136.820 BEF voor de vorderingen per 31 december 2000 - deskundig verslag p. 105 e.v)
- dubieuze boekingen met betrekking tot doorfacturaties door de [REDACTED] aan de haar gelieerde vennootschappen [REDACTED] (deskundig verslag p. 76 e.v.)

waardoor de jaarrekening geen getrouw beeld meer gaf van het vermogen, de financiële toestand of de resultaten van de vennootschap, met de bedrieglijke bedoeling de werkelijke toestand van de boekhouding en het vermogen van de vennootschap voor derden verborgen te houden, in het bijzonder:

De vierde

1. de jaarrekening met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01.01.1999 tot 31.12.1999

het stuk als van valsheid beticht neergelegd zijnde ter griffie van de correctionele rechtbank te Dendermonde onder staat nummer 05516/2009 der overtuigingsstukken

Bij inbreuk op de artikelen 207 en 208 Vennootschappenwet met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, valsheid te hebben gepleegd in de door de wet of door de statuten voorgeschreven jaarrekening van een vennootschap:

- hetzij door valse handtekeningen te plaatsen;
- hetzij door geschriften of handtekeningen na te maken of te vervalsen;
- hetzij door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of achteraf in de jaarrekening op te nemen;
- hetzij door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die deze akten tot doel hebben op te nemen of vast te stellen;

en gebruik te hebben gemaakt van die valse akten,

(thans strafbaar bij inbreuk op artikel 127 W. Venn., zoals gewijzigd bij artikel 125 van wet van 23 januari 2003 houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen, B.S 13 maart 2003, inwerkingtreding: 13 maart 2003)

namelijk door het opstellen van een valse jaarrekening van de [REDACTED]

[REDACTED] door onder meer:

- de afwezigheid van een systeem van interne controle waardoor de controle door de commissaris-revisor van de "voorraden" en "bestellingen in uitvoering" onvoldoende was en de bedragen van de betrokken rubrieken in de jaarrekening onbetrouwbaar werden (deskundig verslag p. 32);
- het niet tijdig aanleggen van (voldoende) provisies voor niet-inbare vorderingen, waardoor de rubriek "vorderingen" van de jaarrekening niet correct werd gewaardeerd (onderschatting van de provisies voor een bedrag van 35.939.420 BEF voor de vorderingen per 31 december 1999 en voor een bedrag van 81.136.820 BEF voor de vorderingen per 31 december 2000 - deskundig verslag p. 105 e.v)
- dubieuze boekingen met betrekking tot doorfacturaties door de [REDACTED] aan de haar gelieerde vennootschappen [REDACTED] (deskundig verslag p. 76 e.v.)

waardoor de jaarrekening geen getrouw beeld meer gaf van het vermogen, de financiële toestand of de resultaten van de vennootschap, met de bedrieglijke bedoeling de werkelijke toestand van de boekhouding en het vermogen van de vennootschap voor derden verborgen te houden, in het bijzonder:

De vierde

1. de jaarrekening met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01.01.1999 tot 31.12.1999

het stuk als van valsheid beticht neergelegd zijnde ter griffie van de correctionele rechtbank te Dendermonde onder staat nummer 05516/2009 der overtuigingsstukken

PAGE 01-00001250455-0004-0041-01-01-4

Van 19 mei 2000 (datum goedkeuring van de jaarrekening door de Algemene Vergadering) tot 5 oktober 2009 (datum inbeslagneming)

De tweede, de derde en de vierde

2. de jaarrekening met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01.01.2000 tot 31.12.2000

Van 27 april 2001 (datum goedkeuring van de jaarrekening door de Algemene Vergadering) tot heden

B. Oplichting (art. 496 lid 1 Sw)

De tweede en de derde

Met het oogmerk om zich een zaak toe te eigenen die aan een ander toebehoorde, zich gelden, roerende goederen, verbintenissen, kwijtingen, schuldbevrijdingen te hebben doen afgeven of leveren, hetzij door het gebruik maken van valse namen of valse hoedanigheden, hetzij door het aanwenden van listige kunstgrepen om te doen geloven aan het bestaan van valse ondernemingen, van een denkbeeldige macht of van een denkbeeldig krediet, om een goede afloop, een ongeval of enige andere hersenschimmige gebeurtenis te doen verwachten of te doen vrezen of om op andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen of van de lichtgelovigheid, namelijk (deskundig verslag p. 87 e.v.):

door het opstellen van een revisoraal waarderingsverslag van aandelen van de [REDACTED] d.d. 6 juni 2000 door bedrijfsrevisor [REDACTED] op basis van een valse boekhouding van de [REDACTED], in het bijzonder de jaarrekeningen afgesloten op 31 december 1999 en 31 december 2000, met de bedrieglijke bedoeling volgende aandeeloverdrachtsovereenkomsten af te sluiten ten nadele van [REDACTED] en [REDACTED]:

- de leningsovereenkomst d.d. 14 juli 2000 tussen [REDACTED] enerzijds en de [REDACTED] anderzijds voor een bedrag van 75.000 BEF, waarvan door de [REDACTED] 37.500.000 BEF betaald werd op 16 augustus 2000 en door de [REDACTED] 3.125.000 BEF en 9.096.460 BEF op 17 augustus 2000, respectievelijk 15 september 2000
- de eenzijdige aankoopbelofte (Call Option) d.d. 11 augustus 2000 tussen [REDACTED] enerzijds en de [REDACTED] vertegenwoordigd door [REDACTED] anderzijds
- de niet-gedateerde eenzijdige aankoopbelofte (Call Option), tussen [REDACTED] enerzijds en de [REDACTED] in oprichting, vertegenwoordigd door [REDACTED] anderzijds

Tussen 6 juni 2000 en 15 september 2000, meermaals

D. Niet voeren van een passende boekhouding - commissaris-revisor

Bij inbreuk op artikelen 2 en 17, lid 3 van de Wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekeningen van de ondernemingen, rekeningen, jaarrekeningen, balans en resultatenrekeningen of geconsolideerde rekeningen van ondernemingen geattesteerd of goedgekeurd hebben, terwijl niet is voldaan aan de in het eerste lid genoemde bepalingen, handelend met bedrieglijk opzet, minstens terwijl zij daarvan kennis hebben, of niet heeft gedaan wat hij had moeten doen om zich te vergewissen of aan die bepalingen is voldaan (deskundig verslag p. 48 e.v.)

(thans strafbaar bij inbreuk op artikelen 2 en 16, lid 3 van de Wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen, zoals gewijzigd bij artikel 5 en 14 van de wet van 7 mei 1999 houdende het wetboek van vennootschappen, B.S. 6 augustus 1999, inwerkingtreding: 6 februari 2001)

namelijk door onder meer:

De vierde:

1. voor de jaarrekening van de [REDACTED] met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01.01.1999 tot 31.12.1999 een "goedkeurende verklaring met voorbehoud" af te leggen, terwijl de enige juiste conclusie een "afkeurende verklaring" van de jaarrekening kon zijn (deskundig verslag p. 51-59))

Op 9 mei 2000 (OK1 - st. 549)

De tweede, de derde en de vierde:

2. voor de jaarrekening van de [REDACTED] met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01.01.2000 tot 31.12.2000 een "goedkeurende verklaring met voorbehoud" af te leggen, terwijl de enige juiste conclusie een "afkeurende verklaring" van de jaarrekening kon zijn (deskundig verslag p. 59-71)

Op 26 april 2001 (bijlage 62 deskundig verslag)

De tweede, de derde en de vierde:

3. het ten onrechte niet toepassen van de alarmbelprocedure overeenkomstig huidig artikel 138 wetboek van vennootschappen (deskundig verslag p. 61 e.v. en 105 e.v.)

Van 1 januari 2000 tot 15 mei 2002 (datum schrijven van college van commissaris-revisoren naar [REDACTED])

de tweede en de derde:

4. op te treden als commissaris van de [REDACTED] terwijl hij zich in een positie bevond die een onafhankelijke taakuitoefening, overeenkomstig de regels geldend voor het beroep van bedrijfsrevisoren, in het gedrang kon brengen, onder meer door (deskundig verslag p. 119 e.v.):
 - het opmaken van een revisoraal waarderingsverslag d.d. 6 juni 2000 van de aandelen de [REDACTED] terwijl hij op 13 mei 2000 een mandaat d.d. 6 mei had aanvaard van [REDACTED] waarbij hem volmacht werd verleend met betrekking tot de verkoop van deze aandelen om op te treden als revisor en te handelen in naam en voor rekening van [REDACTED] met de eventuele kopers;
 - het aanvaarden van mandaat als commissaris-revisor in de [REDACTED] terwijl in de [REDACTED] die eveneens accountancy-diensten verleende aan de [REDACTED] enerzijds [REDACTED] (zijn echtgenote) gedelegeerd bestuurder en meerderheidsaandeelhouder was en anderzijds [REDACTED] (zijn rechtstreekse vennoot in de [REDACTED]) aandeelhouder was

Van 22 mei 2000 (datum benoeming van [REDACTED] tot commissaris-revisor) tot 19 augustus 2002 (vonnis faillietverklaring [REDACTED])

de tweede en de derde:

5. het niet naleven van de door het Instituut der Bedrijfsrevisoren opgelegde reglementen en normen (deskundig verslag p. 64 e.v), meer in het bijzonder: er werden in de werkpapieren geen conclusies per rubriek opgesteld, er werd geen risico-analyse van de onderneming uitgevoerd, de interne controle van de organisatie werd niet geverifieerd, er werd geen afdoend en aan de onderneming aangepast controleprogramma aangetroffen, er werd weinig of geen overleg gepleegd met de confrater-commissaris

Van 22 mei 2000 (datum benoeming van [REDACTED] tot commissaris-revisor) tot 19 augustus 2002 (vonnis faillietverklaring [REDACTED])

E. Controle van de jaarrekening – commissaris-revisor

Bij inbreuk op artikel 171 §2 Wetboek van Vennootschappen, rekeningen, jaarrekeningen, balans en resultatenrekeningen of geconsolideerde jaarrekeningen van vennootschappen attesteren of goedkeuren, terwijl niet is voldaan aan de bepalingen bedoeld in § 1, handelend met bedrieglijk opzet, minstens terwijl zij daarvan kennis hebben, of, niet hebben gedaan wat zij hadden moeten doen om zich te vergewissen of aan die bepalingen is voldaan (Wetboek van Vennootschappen van 7 mei 1999, B.S. 6 augustus 1999, inwerkingtreding: 6 februari 2001)

namelijk door onder meer:

de tweede, de derde en de vierde:

1. voor de jaarrekening van de [REDACTED] met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 01.01.2000 tot 31.12.2000 een "goedkeurende verklaring met voorbehoud" af te leggen, terwijl de enige juiste conclusie een "afkeurende verklaring" van de jaarrekening kon zijn (deskundig verslag p. 59-71)

Op 26 april 2001 (bijlage 62 deskundig verslag)

de tweede, de derde en de vierde:

2. het ten onrechte niet toepassen van de "alarmbelprocedure" overeenkomstig huidig artikel 138 wetboek van vennootschappen (deskundig verslag p. 61 e.v. en 105 e.v.)

Van 6 februari 2001 tot 15 mei 2002 (datum schrijven van college van commissaris-revisoren naar R. Balliu)

de tweede en de derde:

3. op te treden als commissaris van de [REDACTED], terwijl hij zich in een positie bevond die een onafhankelijke taakuitoefening, overeenkomstig de regels geldend voor het beroep van bedrijfsrevisoren, in het gedrang kon brengen, onder meer door (deskundig verslag p. 119 e.v.):

- het opmaken van een revisoraal waarderingsverslag d.d. 6 juni 2000 van de aandelen de [REDACTED], terwijl hij op 13 mei 2000 een mandaat d.d. 6 mei had aanvaard van [REDACTED] waarbij hem volmacht werd verleend met betrekking tot de verkoop van deze aandelen om op te treden als revisor en te handelen in naam en voor rekening van [REDACTED] met de eventuele kopers;
- het aanvaarden van mandaat als commissaris-revisor in de [REDACTED], terwijl in de [REDACTED] die eveneens accountancy-diensten verleende aan de [REDACTED] enerzijds [REDACTED] (zijn echtgenote) gedelegeerd

bestuurder en meerderheidsaandeelhouder was en anderzijds [REDACTED] (zijn rechtstreekse vennoot in de [REDACTED] aandeelhouder was

Van 6 februari 2001 tot 19 augustus 2002 (vonnis faillietverklaring [REDACTED])

de tweede en de derde:

4. het niet naleven van de door het Instituut der Bedrijfsrevisoren opgelegde reglementen en normen (deskundig verslag p. 64 e.v), meer in het bijzonder: er werden in de werkpapieren geen conclusies per rubriek opgesteld, er werd geen risico-analyse van de onderneming uitgevoerd, de interne controle van de organisatie werd niet geverifieerd, er werd geen afdoend en aan de onderneming aangepast controleprogramma aangetroffen, er werd weinig of geen overleg gepleegd met de confrater-commissaris

Van 6 februari 2001 tot 19 augustus 2002 (vonnis faillietverklaring [REDACTED])

* * *

Gezien de beschikking van de raadkamer van 29 juni 2012 waarbij de beklaagden als volgt naar de correctionele rechtbank werden verwezen:

- de tweede en de derde beklaagde wegens de tenlasteleggingen A.2, B, D.2, D.3, D.4, D.5, E.1, E.2, E.3 en E.4;
- de vierde beklaagde wegens de tenlasteleggingen A.1, A.2, D.1, D.2, D.3, E.1 en E.2.

De raadkamer nam verzachtende omstandigheden aan voor de tenlasteleggingen A.1 en A.2 in hoofde van alle beklaagden.

* * *

Gezien het arrest van 24 april 2014 van de kamer van Inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Gent dat het hoger beroep van de burgerlijke partijen ontvankelijk, doch ongegrond verklaarde, dat het hoger beroep van de beklaagden deels ontvankelijk en deels onontvankelijk verklaarde, dat het hoger beroep van de beklaagden, in de mate dat het werd ontvankelijk verklaard, gegrond verklaarde in die zin dat werd vastgesteld dat het deskundig verslag van dhr. [REDACTED] behept is met een onregelmatigheid zoals omschreven onder randnummer 3.10 van dit arrest, doch zegde voor recht dat er geen redenen zijn om de nietigheid van dit verslag uit te spreken en het uit het dossier te verwijderen, dat het hoger beroep van de beklaagden, in de mate dat het werd ontvankelijk verklaard, voor het overige niet gegrond verklaarde en dat onder voorbehoud van hetgeen

in de voorgaande alinea werd vastgesteld, de bestreden beslissing bevestigde binnen de perken van de ontvankelijk verklaarde hoger beroepen.

* * *

Bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, D19M kamer, rechtdoende in strafzaken d.d. 19 december 2016, op tegenspraak gewezen, werd als volgt beslist:

OP STRAFGEBIED

De rechtbank **VERBETERT** de volgende materiële vergissingen in de dagvaarding:

- in tenlastelegging **B**, eerste gedachtenstreepje: 'de leningsovereenkomst d.d. 14 juli 2000 tussen [REDACTED] enerzijds en de [REDACTED] anderzijds voor een bedrag van 75.000.000 BEF, waarvan door de [REDACTED] 37.500.000 BEF betaald werd op 16 augustus 2000 en door [REDACTED] 3.125.000 BEF en 9.096.460 BEF op 17 augustus 2000, respectievelijk 15 september 2000'
- in de tenlasteleggingen **D.1**, **D.2**, **E.1** en **E.2** worden de woorden 'goedkeurende verklaring met voorbehoud' aangepast naar 'verklaring onder voorbehoud'.

De rechtbank stelt vast dat de strafvordering voortvloeiend uit de feiten van de tenlasteleggingen **B**, **D.2**, **D.3**, **D.4**, **D.5**, **E.1**, **E.2**, **E.3** en **E.4** is **VERVALLEN** wegens **VERJARING**.

De rechtbank **WEERT** de bevindingen van de gerechtsdeskundige Vermeeren die verder gaan dan diens louter technische bevindingen en die tot stand kwamen mits schending van het beginsel van techniciteit en het verbod op delegatie van rechterlijke functies uit de debatten.

Tweede beklagde [REDACTED]

De rechtbank spreekt tweede beklagde **VRIJ** voor het feit van de tenlastelegging **A.2**.

Derde beklagde [REDACTED]

De rechtbank spreekt de derde beklagde **VRIJ** voor het feit van de tenlastelegging **A.2**.

Vierde beklagde [REDACTED]

De rechtbank spreekt de vierde beklagde **VRIJ** voor de feiten van de tenlasteleggingen **A.1** en **A.2**.

Kosten:

De rechtbank begroot de gerechtskosten tot op heden in hun geheel op de som van 33.711,04 euro. De rechtbank veroordeelt de **burgerlijke partijen** tot een gedeelte groot **11.284,67 euro** (kosten deskundig verslag) en legt het **overige deel** van deze kosten ten laste van de Belgische Staat.

Overtuigingsstukken

De rechtbank beveelt de teruggave van de overtuigingsstukken met nummer 03255/2008, 2251/2012, 2252/2012, 2253/2012 aan [REDACTED]

De rechtbank beveelt de teruggave van de overtuigingsstukken met nummer 2257/2012 aan de [REDACTED]

De rechtbank beveelt de teruggave van de overtuigingsstukken met nummer 2255/2012 aan [REDACTED]

De rechtbank beveelt de teruggave van de overtuigingsstukken met nummer 2373/2009 en 2254/2012, 2254/2012 aan [REDACTED]

De rechtbank beveelt de teruggave van de overtuigingsstukken met nummer 2256/2012 aan de [REDACTED]

De rechtbank beveelt de teruggave van de overtuigingsstukken met nummer 518/2013 aan de zaakvoerder van de [REDACTED]

De rechtbank beveelt de teruggave van de overtuigingsstukken met nummer 519/2012 aan het [REDACTED]

OP BURGERLIJK GEBIED

De rechtbank verklaart zich **onbevoegd** om kennis te nemen van de burgerlijke vorderingen van de [REDACTED] en de [REDACTED] in de mate dat deze zijn gesteund op de feiten van de tenlasteleggingen B, D.2, D.3, D.4, D.5, E.1, E.2, E.3 en E.4.

De rechtbank wijst de vorderingen van de [REDACTED] en de [REDACTED] af als ongegrond in de mate dat deze zijn gesteund op de feiten van de tenlasteleggingen A.1 en A.2, gelet op de vrijspraak van de beklaagden.

De rechtbank zegt dat de burgerlijke partijen zelf de kosten verbonden aan hun aanstelling zullen dienen te dragen.

* * *

Tegen voormeld vonnis werd hoger beroep ingesteld op:

6 januari 2017 door de burgerlijke partijen [redacted] thans met vennootschapsnaam [redacted] en [redacted] conform de beroepsakte, verzoekschrift tot hoger beroep en grievenformulier;

* * *

Gehoord in openbare terechtzitting van 23 april 2018 in het Nederlands:

de eiseres [redacted] thans [redacted] in haar eis vertegenwoordigd door meester [redacted] advocaat met kantoor te [redacted];

de eiseres [redacted] in haar eis vertegenwoordigd door meester [redacted] advocaat met kantoor te [redacted];

de eiseres [redacted] in haar eis vertegenwoordigd door meester [redacted] advocaat met kantoor te [redacted];

de eiser [redacted] in zijn eis vertegenwoordigd door meester [redacted] advocaat met kantoor te [redacted];

het openbaar ministerie in zijn vordering uitgebracht door eerste advocaat-generaal [redacted];

de verweerster [redacted] thans [redacted] in haar middelen van verdediging vertegenwoordigd door meester [redacted] in de plaats van meester [redacted] beiden advocaat met kantoor te [redacted];

de verweerder [redacted] in zijn middelen van verdediging vertegenwoordigd door meester [redacted] advocaat met kantoor te [redacted];

de verweerder [redacted] in zijn middelen van verdediging bijgestaan door meester [redacted] advocaat met kantoor te [redacted];

* * *

1. Procesrechtelijk

1.1

Ter zitting van het hof van 23 april 2018 verklaarde meester [REDACTED] dat de [REDACTED], thans [REDACTED], in vereffening is.

Uit een door hem neergelegde kopie van de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad (neergelegd op 12 juni 2017 ter griffie van de rechtbank van koophandel te Gent, afdeling Gent) blijkt dat uit het proces-verbaal verleden op 30 maart 2017 voor notaris [REDACTED] blijkt dat de algemene vergadering van de [REDACTED] beslist heeft tot de ontbinding van de vennootschap en haar vereffening uitsprak, dat de vennootschap enkel nog bestaat voor haar vereffening, dat het mandaat van de zaakvoerder [REDACTED] van rechtswege werd beëindigd en dat als vereffenaar werd benoemd [REDACTED].

Meester [REDACTED] verwees voor het overige naar het pleidooi en de conclusie van meester [REDACTED] (advocaat van [REDACTED]).

1.2

Tegen het op 19 december 2016 door de D19M kamer van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde (strafzaken) op tegenspraak gewezen vonnis werd hoger beroep ingesteld op 6 januari 2017 door de advocaat van de oorspronkelijke burgerlijke partijen [REDACTED], thans [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED] volgens de beroepsakte (verklaring van hoger beroep ter griffie) tegen al de beschikkingen, zowel strafrechtelijk als burgerrechtelijk, in hun eis tegen de oorspronkelijke beklaagde [REDACTED] (thans in vereffening), de oorspronkelijke beklaagde [REDACTED] ondermeer in zijn hoedanigheid van zaakvoerder van de [REDACTED], thans [REDACTED] (thans in vereffening) en in zijn hoedanigheid van commissaris-revisor van de [REDACTED] en tegen de oorspronkelijke beklaagde [REDACTED] onder meer in zijn hoedanigheid van commissaris-revisor van de [REDACTED] en volgens het op 6 januari 2017 ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde neergelegd verzoekschrift als bedoeld in artikel 204 Sv. (grievensformulier hoger beroep) zijn de grieven gericht tegen de beschikkingen op 1. strafgebied wat betreft de voorschriften betreffende de rechtspleging (aankruising rubriek 1.3), de verjaring met betrekking tot de tenlasteleggingen B, D1, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 (aankruising rubriek 1.9), de schending EVRM (aankruising rubriek 1.10), de vrijspraak met betrekking tot de tenlasteleggingen A1 en A2 (aankruising rubriek 1.11) en andere: 'bewijswaarde deskundigenonderzoek / gedeeltelijke veroordeling tot de kosten (aankruising rubriek 1.12) en tegen de beschikkingen op 2. burgerlijk gebied wat betreft andere: 'Onbevoegdheid om kennis te nemen van de burgerlijke vorderingen die gesteund zijn op de feiten van de tenlasteleggingen B, D1, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4; Ongegrondheid van de burgerlijke vorderingen die gesteund zijn op de feiten van de tenlasteleggingen A1, A2" (aankruising rubriek 2.5).

In dat gezamenlijk neergelegd "verzoekschrift tot hoger beroep" wordt ook nog meer omstandig toelichting gegeven bij de grieven (zie kwestig verzoekschrift als bedoeld in artikel 204 Sv.).

Ter zitting van 23 april 2018 van het hof werden de oorspronkelijke burgerlijke partijen uitgenodigd standpunt in te nemen wat betreft de ontvankelijkheid van hun hoger beroep op strafgebied. Zij gedroegen zich terzake naar 'de wijsheid' van het hof.

Waar de oorspronkelijke burgerlijke partijen hoger beroep instelden op strafrechtelijk gebied (dus met betrekking tot de strafvordering) is dat hoger beroep op strafrechtelijk gebied onontvankelijk. Een procespartij kan immers slechts voor zichzelf hoger beroep instellen. Zij kan enkel hoger beroep aantekenen met betrekking tot de dispositieven van de bestreden beslissing die haar aanbelangen.

Het hoger beroep van de oorspronkelijke burgerlijke partijen is voor het overige tijdig en regelmatig en dus ontvankelijk.

Op het enkel hoger beroep van de burgerlijke partij, en dus zonder hoger beroep van de beklagde of van het openbaar ministerie, oordeelt de appelrechter niet over de strafvordering (vgl. Cass., 3 april 1979, Arr.Cass., 1978-79, 911; Cass., 10 oktober 1979 en 7 mei 1980, Arr.Cass., 1979-80, 171 en 1121; Cass., 19 januari 1988, AR 1788, Arr.Cass., 1987-88, nr. 302; Cass., 12 oktober 1994, AR P.94.446 F, Arr.Cass., 1994, nr. 427).

Aangezien er geen hoger beroep is van het openbaar ministerie en/of de oorspronkelijke beklagden (in het midden gelaten of dat ontvankelijk zou geweest zijn) kan het hof aldus geen uitspraak doen over de strafvordering. De vaststelling op strafrechtelijk gebied van de eerste rechter dat de strafvordering wat betreft de tenlasteleggingen B, D1 (louter per vergissing niet vermeld in het beschikkende gedeelte van het vonnis, maar hetgeen duidelijk blijkt uit en bedoeld is in het motiverende gedeelte van het vonnis), D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 is vervallen door verjating staat aldus definitief vast en de vrijspraak op strafrechtelijk gebied van de oorspronkelijke beklagden, ~~_____~~, ~~thans _____~~ (thans in vereffening) en ~~_____~~ voor de tenlastelegging A2 en van de oorspronkelijke beklagde ~~_____~~ voor de tenlasteleggingen A1 en A2 staat aldus ook definitief vast.

Het hof beslist in onderhavig arrest binnen de perken van de ontvankelijke hoger beroepen en de grieven van de oorspronkelijke burgerlijke partijen (eisers in hoger beroep).

De grieven van de eisers hebben duidelijk betrekking op het feit dat de eerste rechter zich niet bevoegd verklaarde om kennis te nemen van hun burgerlijke rechtsvorderingen omdat de tenlasteleggingen B, D1, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 verjaard zijn en op het feit dat de eerste rechter hun burgerlijke rechtsvorderingen ongegrond verklaarde omdat de tenlastelegging A1 lastens de verweerder ~~_____~~ en de tenlastelegging A2 lastens de verweerders ~~_____~~ en ~~_____~~ (thans in vereffening), ~~_____~~ en ~~_____~~ niet bewezen werden verklaard.

Dat blijkt overigens genoegzaam uit de meer omstandige toelichting in het verzoekschrift als bedoeld in artikel 204 Sv.

De grieven van de eisers werden nauwkeurig bepaald.

1.3

Op verzoek van het openbaar ministerie tot verwijzing van de zaak naar een andere rechtbank (verzoekschrift neergelegd ter griffie van het hof van cassatie op 31 maart 2011) werd bij arrest van 24 mei 2011 van het Hof van Cassatie de zaak onttrokken aan de rechtbank van eerste aanleg te Gent en werd ze verwezen naar de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde.

Bij beschikking van 29 juni 2012 van de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde werden de oorspronkelijke beklaagden [REDACTED], thans [REDACTED] (thans in vereffening), [REDACTED] en [REDACTED] verwezen naar de correctionele rechtbank te Dendermonde.

Bij arrest van 24 april 2014 van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Gent werd de bestreden beslissing van 29 juni 2012 van de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde binnen de perken van de ontvankelijk verklaarde hoger beroepen bevestigd, onder voorbehoud van de vaststelling dat het deskundig verslag van dhr. [REDACTED] behept is met een onregelmatigheid zoals omschreven onder randnummer 3.10 van het arrest en waarbij werd gezegd voor recht dat er geen redenen zijn om de nietigheid van dit verslag uit te spreken en het uit het dossier te verwijderen.

De cassatieberoepen van de oorspronkelijke beklaagden [REDACTED], thans [REDACTED] (thans in vereffening), [REDACTED] en [REDACTED] tegen dat arrest van 24 april 2014 van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Gent werden verworpen bij arrest van 19 mei 2015 van het Hof van Cassatie.

De raadkamer te Dendermonde heeft verzachtende omstandigheden in acht genomen in hoofde van de oorspronkelijke beklaagden bij de verwijzing van deze zaak naar de correctionele rechtbank voor wat betreft de tenlasteleggingen A1 en A2.

De feiten omschreven in de tenlasteleggingen B, D1, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 zijn strafbaar met correctionele straffen en behoren tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank.

De eerste rechter was en het hof is aldus bevoegd.

1.4

Op de zitting van 27 juni 2017 van het hof vroegen de partijen overeenkomstig artikel 152, lid 1 Sv. om conclusietermijnen te bepalen.

De partijen werden gehoord en het hof bepaalde de conclusietermijnen en de rechtsdag.

Ter zitting van 23 april 2018 verklaarden de partijen dat zij akkoord gingen dat alle neergelegde besluiten deel uitmaken van de debatten.

Er is aldus geen reden om laattijdig neergelegde conclusies ambtshalve uit de debatten en het beraad te weren.

Uit niets blijkt dat louter dilatoire doeleinden werden nagestreefd of de rechten van de andere partijen of het verloop van de rechtspleging werd geschonden.

Volledigheidshalve laat het hof nog opmerken dat de beklagde [REDACTED] [REDACTED] Bedrijfs [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening en het openbaar ministerie geen conclusies neerlegden.

1.5

De wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen werd opgeheven door artikel 11 van de Wet van 17 juli 2013 houdende invoeging van Boek III "Vrijheid van vestiging, dienstverlening en algemene verplichtingen van de ondernemingen", in het Wetboek van economisch recht en houdende invoeging van de definities eigen aan boek III en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan boek III, in boeken I en XV van het Wetboek van economisch recht (B.S., 14 augustus 2013 – inwerkingtreding 9 mei 2014).

Overeenkomstig artikel 12 van de genoemde wet van 17 juli 2013 worden de bestaande wetten en uitvoeringsbesluiten die verwijzen naar de bepalingen bedoeld in de artikelen 8 tot 11, geacht te verwijzen naar de overeenkomstige bepalingen in het Wetboek van economisch recht, zoals ingevoegd bij deze wet.

De feiten voorwerp van de tenlasteleggingen D worden thans aldus strafbaar gesteld overeenkomstig de artikelen I.5, III.82, XV.69, XV.70 en XV.75 van het Wetboek van economisch recht.

De ten laste gelegde feiten moeten omschreven worden volgens de strafwet die gold op het ogenblik dat de misdrijven werden gepleegd. De strafrechter die vaststelt dat sedert de datum van de feiten en de beoordeling ervan de strafwet gewijzigd werd moet wel nagaan of de feitelijke gedragingen op het moment van de beoordeling nog steeds strafbaar zijn gesteld, hetgeen hier aldus het geval is.

1.6

Er zijn naar het oordeel van het hof geen ambtshalve op te werpen grieven van openbare orde (art. 210 Sv.).

1.7

Het hof treedt de eerste rechter bij waar deze:

- de tenlastelegging B, eerste gedachtenstreepje, verbeterde in die zin, namelijk dat waar staat: "... voor een bedrag van 75.000 BEF ...", dit dient te zijn: "... voor een bedrag van 75.000.000 BEF ...";

- in de tenlasteleggingen D1, D2 en E1 de woorden 'goedkeurende verklaring met voorbehoud' aanpaste, met dien verstande dat waar dit gebeurde naar 'verklaring onder voorbehoud' dit thans dient te worden begrepen en gelezen als "verklaring met voorbehoud".

Waar de eerste rechter ook de tenlastelegging E2 als dusdanig aanpaste moet worden vastgesteld dat dit een materiële vergissing is. In die tenlastelegging is immers geen sprake van de woorden "een goedkeurende verklaring met voorbehoud" zodat een aanpassing zich niet aandiende.

Het hof verbetert de aanhef van de tenlasteleggingen en de tenlastelegging A2 in die zin, namelijk:

- dat waar in de aanhef staat: "... tussen 1 januari 1999 en heden of op de hierna bepaalde data, ...", dit dient te zijn: "...tussen 1 januari 1999 en 24 maart 2011 of op de hierna bepaalde data, ...";
- dat waar in de tenlastelegging A2 staat: "... van 27 april 2001 (datum goedkeuring van de jaarrekening door de Algemene Vergadering) tot heden ...", dit dient te zijn: "... van 27 april 2001 (datum goedkeuring van de jaarrekening door de Algemene Vergadering) tot 24 maart 2011 ...".

24 maart 2011 is de datum van het opstellen van de eindvordering door het openbaar ministerie.

Voor de andere tenlasteleggingen dan deze van A2 heeft deze verbetering in de aanhef geen repercussies aangezien in de andere tenlasteleggingen de tijdsbepaling telkens met een datum concreet werd bepaald/afgebakend.

Waar hierna sprake is van de tenlastelegging A2 dient deze te worden gelezen en begrepen zoals thans verbeterd.

De eisers hebben o.m. hierover geconcludeerd zodat de verweerders daarover verweer hebben kunnen voeren.

2. Beoordeling

2.1

Ingevolge het ontvankelijk hoger beroep op burgerlijk gebied van de oorspronkelijke burgerlijke partijen ~~_____~~, thans ~~_____~~, ~~_____~~/en ~~_____~~, thans eisers in beroep, moet het hof ter beoordeling van de burgerlijke rechtsovereenkomsten te civielen einde onderzoeken of de misdrijven van de tenlasteleggingen waarop de burgerlijke

rechtshandelingen van de eisers zijn gesteund al dan niet verjaard zijn en de burgerlijke rechtshandelingen al dan niet tijdig bij de strafrechter werden aanhangig gemaakt en aldus onderzoeken of het bevoegd is om kennis te nemen van de burgerlijke rechtshandelingen en desgevallend nagaan of de misdrijven bewezen zijn en aan de eisers schade hebben veroorzaakt.

2.2

Voor wanbedrijven en voor gecorrectionaliseerde misdaden, behoudens voor de in de wet voorziene uitzonderingen, bedraagt de verjaringstermijn vijf jaar (art. 21 V.T.Sv en art. 21 bis lid 2 V.T.Sv). De feiten voorwerp van de tenlasteleggingen zijn allemaal onderworpen aan de vijfjarige verjaringstermijn.

In beginsel neemt de verjaringstermijn een aanvang op het ogenblik dat het misdrijf is voltrokken (art. 21 V.T.Sv en art. 21 bis lid 1 V.T.Sv).

De verjaring van de strafvordering wordt gestuit door daden van onderzoek of van vervolging, verricht binnen de in artikel 21 V.T.Sv bepaalde termijn. Met die daden begint een nieuwe termijn van gelijke duur te lopen, zelfs ten aanzien van personen die daarbij niet betrokken waren (art. 22 V.T. Sv).

Wanneer de wet het bepaalt of wanneer er een wettelijk beletsel bestaat dat de instelling of de uitoefening van de strafvordering verhindert, is de verjaring van de strafvordering geschorst (art. 24 V.T. Sv).

Bij collectieve feiten, dit wil zeggen wanneer verschillende feiten die elk afzonderlijk strafbaar zijn, door een eenheid van opzet - dit is door een eenheid van doel en verwezenlijking - één complexe gedraging, één feit, strafbaar met één straf, gaan uitmaken (zie nuttig : Cass., 8 januari 1985, AR 8615, *Arr. Cass.*, 1984-85, nr. 269), begint de verjaring van de strafvordering te lopen vanaf het laatste strafbaar feit van de reeks.

Dit kan enkel op voorwaarde dat er tussen de verschillende feiten die de reeks samenstellen, niet een tijdsperiode verliep gelijk aan de op het vorige feit toepasselijke verjaringstermijn, eventueel verlengd ingevolge stuiting of schorsing (zie nuttig : Cass. 16 januari en 8 mei 1979, *Arr. Cass.*, 1978-79, 552 en 1062; Cass. 28 april 1981, *Arr. Cass.*, 1980-81, 976; Cass. 23 november 1982, *Arr. Cass.*, 1982-83, 405; Cass. 18 januari, 27 maart en 17 april 1984, AR 2921, 7628 en 8570, *Arr. Cass.*, 1983-84, nrs 260, 428 en 482; Cass., 17 juni 1987, AR 5760, *Arr. Cass.*, 1986-87, nr. 635; Cass. 5 april 1996, veren. kam., AR A.94.2 F., *Arr. Cass.*, 1996, nr. 111, J.T., 1996, p. 411).

Zoals hoger gezegd wordt de tijdsbepaling van de tenlastelegging A2 lastens de verweerders [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] afgebakend van 27 april 2001 tot 24 maart 2011. Het komt aan de feitenrechter toe om de datum van het misdrijf eventueel aan te passen of te verbeteren, rekening houdend met het onderzoek op de terechtzitting (vgl. Cass. 10 december 2013, P.13.0691.N, www.juridat.be) (zie ook hoger).

Voor zover de aan de verweerdere[n] [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] respectieve ten laste gelegde feiten bewezen zijn, zijn zij door een eenheid van opzet verbonden en maken zij een voortgezet misdrijf uit en is de strafvordering met betrekking tot de feiten onder de respectieve tenlasteleggingen lastens de respectieve verweerdere[n] alsdan nog niet verjaard rekening houdende met de stuitingen.

De verjaringstermijn begint dan ten aanzien van de verweerdere[n] [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] te lopen met de einddatum van de tenlastelegging A2 (24 maart 2011).

Het hof dient aldus te onderzoeken of de tenlastelegging A2, die de verjaring doet ingaan, lastens de verweerdere[n] [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] al dan niet bewezen is.

Het hof treedt de eerste rechter bij waar deze de feiten voorwerp van de tenlastelegging A2 lastens de verweerdere[n] [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] niet bewezen verklaarde (zie verder hierna).

Er kan aldus geen rekening worden gehouden met de tenlastelegging A2 bij de beoordeling van de verjaring ten aanzien van verweerdere[n] [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED].

De verweerder [REDACTED] wordt ook vervolgd voor de tenlastelegging A1. De tijdsbepaling van de tenlastelegging A1 is afgebakend van 19 mei 2000 tot 5 oktober 2009. Voor zover de lastens hem respectieve ten laste gelegde feiten, zonder daarbij nog rekening te houden met de tenlastelegging A2 (zie hoger), bewezen zijn, zijn zij door een eenheid van opzet verbonden en maken zij een voortgezet misdrijf uit en is de strafvordering met betrekking tot de feiten onder de respectieve tenlasteleggingen (zonder daarbij rekening te houden met de tenlastelegging A2 (zie hoger)) lastens de verweerder [REDACTED] alsdan nog niet verjaard rekening houdende met de stuitingen.

De verjaringstermijn begint ten aanzien van de verweerder [REDACTED] dan te lopen met de einddatum van de tenlastelegging A1 (5 oktober 2009).

Het hof dient aldus te onderzoeken of de feiten voorwerp van de tenlastelegging A1 lastens de verweerder [REDACTED] dat de verjaring doet ingaan (zonder daarbij nog rekening te houden met de tenlastelegging A2 (zie hoger)), lastens de verweerder [REDACTED] al dan niet bewezen zijn.

Het hof treedt de eerste rechter bij waar deze de feiten voorwerp van de tenlastelegging A1 lastens de verweerder [REDACTED] niet bewezen verklaarde (zie verder hierna).

Er kan aldus ook geen rekening worden gehouden met de tenlastelegging A1 bij de beoordeling van de verjaring ten aanzien van de verweerder [REDACTED].

Wat betreft de tenlasteleggingen B, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 lastens de verweerdere **[REDACTED]** thans **[REDACTED]** in vereffening en **[REDACTED]**, stelt het hof vast dat, voor zover deze tenlasteleggingen bewezen zijn, zij door eenheid van opzet verbonden zijn en zij een voortgezet misdrijf uit maken (zonder daarbij dus rekening te houden met de tenlastelegging A2 (zie hoger)).

Het hof treedt de eerste rechter bij waar deze de aanvangsdatum voor de verjaring ten aanzien van de verweerdere **[REDACTED]** thans **[REDACTED]** in vereffening en **[REDACTED]** prikte op 19 augustus 2002, zegge het laatste tijdstip van deze reeks feiten lastens deze verweerdere (de einddatum van de tenlasteleggingen D4, D5, E3 en E4).

Het hof treedt de eerste rechter ook bij waar deze de laatst nuttige stuitingsdatum ten aanzien van de verweerdere **[REDACTED]**, thans **[REDACTED]** in vereffening en **[REDACTED]** bepaalde op 2 augustus 2007 (stuk 598 strafdossier).

Dit betekent dat de verjaring van de strafvordering met betrekking tot de tenlasteleggingen B, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 ten aanzien van de verweerdere **[REDACTED]**, thans **[REDACTED]** in vereffening en **[REDACTED]**, zonder bijkomende schorsing, is ingetreden op 1 augustus 2012 om middernacht.

De verweerder **[REDACTED]** werd niet vervolgd voor de tenlasteleggingen D4, D5, E3 en E4. Bezwaarlijk kan op grond van deze tenlasteleggingen de verjaring ten aanzien van hem beginnen lopen vanaf 19 augustus 2002.

Wat betreft de tenlasteleggingen D1, D2, D3, E1 en E2 lastens de verweerder **[REDACTED]** stelt het hof vast dat, voor zover deze tenlasteleggingen bewezen zijn, zij door eenheid van opzet verbonden zijn en zij een voortgezet misdrijf uitmaken (zonder daarbij dus rekening te houden met de tenlasteleggingen A1 en A2 (zie hoger)).

Ten aanzien van de verweerder **[REDACTED]** is het laatste feit van die reeks feiten aldus te prikken op 15 mei 2002 (in plaats van op 19 augustus 2002, de oorspronkelijke beklagde **[REDACTED]** wordt immers zoals gezegd niet vervolgd voor de tenlasteleggingen D4, D5, E3 en E4). Dit is de einddatum zoals weerhouden in de tenlasteleggingen D3 en E2 lastens de verweerder **[REDACTED]**.

Als aanvangspunt voor de verjaring kan immers slechts de datum in aanmerking worden genomen van de feiten waarvoor de verweerder **[REDACTED]** werd vervolgd en uiteraard niet van de samenhangende feiten waarvoor andere verweerdere (oorspronkelijke beklagden) werden vervolgd.

Het hof bepaalt de laatst nuttige stuitingsdaad ten aanzien van de verweerder **[REDACTED]** op 24 oktober 2006 (stuk 553 strafdossier).

Dit betekent dat de verjaring van de strafvordering met betrekking tot de tenlasteleggingen D1, D2, D3, E1 en E2 ten aanzien van de verweerder **[REDACTED]** zonder bijkomende schorsing, is ingetreden op 23 oktober 2011 om middernacht.

Waar gewag wordt gemaakt van een schorsing van de verjaring ingevolge het verzoekschrift neergelegd op 31 maart 2011 ter griffie van het Hof van Cassatie door het openbaar ministerie tot verwijzing van de zaak naar een andere rechtbank wegens gewettigde verdenking waarbij wordt vastgesteld dat bij arrest van 5 april 2011 het Hof van Cassatie handelde overeenkomstig artikel 545 Sv. en de mededeling werd bevolen van het arrest met het eraan gehecht verzoekschrift en de bij gevoegde stukken en dat bij arrest van 24 mei 2011 van het Hof van Cassatie de zaak werd onttrokken aan de rechtbank van eerste aanleg te Gent en werd verwezen naar de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, is deze kwestie in onderhavige zaak niet relevant nu toch moet worden vastgesteld dat, zelfs indien rekening wordt gehouden met een terzake meest ruime schorsingsperiode van 31 maart 2011 tot 24 mei 2011 (54 dagen), de strafvordering met betrekking tot de tenlasteleggingen B, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 ten aanzien van de verweerders [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] en de strafvordering met betrekking tot de tenlasteleggingen D1, D2, D3, E1 en E2 ten aanzien van de verweerder [REDACTED] nog steeds is vervallen door verjaring, namelijk op 24 september 2012 om middernacht wat betreft de verweerders [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] en op 16 december 2011 om middernacht wat betreft de verweerder [REDACTED].

Nu de verjaring van de strafvordering met betrekking tot de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen B, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 lastens de verweerders [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] reeds definitief was ingetreden, zelfs indien wordt aangenomen dat dit pas op 24 september 2012 om middernacht was in plaats van op 1 augustus 2012 om middernacht, en de verjaring van de strafvordering met betrekking tot de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen D1, D2, D3, E1 en E2 lastens de verweerder [REDACTED] reeds definitief was ingetreden, zelfs indien wordt aangenomen dat dit pas op 16 december 2011 om middernacht was in plaats van op 23 oktober 2011 om middernacht, geldt artikel 24 V.T. Sv. in de versie van 11 september 1998 zodat de schorsingsgrond ingevoerd bij Wet van 14 januari 2013, zegge op een ogenblik dat de verjaring hoe dan ook reeds definitief was ingetreden en dus niet kan herleven, niet van toepassing is.

Hetzelfde geldt voor de wetswijziging van 25 december 2016 ingevolge de wet tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie (inwerkingtreding op 09 januari 2017).

Het cassatieberoep tegen het arrest van 24 april 2014 van de kamer van inbeschuldigingstelling werd ingesteld nadat de verjaring van de strafvordering reeds was ingetreden zodat dit hoe dan ook geen schorsing van de verjaring van de strafvordering met zich meebrengt.

2.3 Over de opgeworpen schending van de rechten van verdediging – de overschrijding van de redelijke termijn – onontvankelijkheid van de strafvordering – het overlijden van

Artikel 6.1. E.V.R.M. bepaalt dat bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvordering eenieder recht heeft op een behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. Een gelijkaardige bepaling is terug te vinden in artikel 14.3. I.V.B.P.R.

Het staat aan de vonnisgerechten om aan de hand van de gegevens van elke zaak afzonderlijk te oordelen of de zaak is behandeld binnen een redelijke termijn en, zo neen, de gevolgen vast te stellen die daaruit kunnen voortvloeien. Noch art. 6.1 E.V.R.M., noch enige andere bepaling van het verdrag of van de nationale wet geeft de gevolgen aan die de feitenrechter dient te verbinden aan de vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden. Het verdrag bepaalt niet dat overschrijding van die termijn leidt tot niet-ontvankelijkheid van de vervolgingen, gegrond op de uitdrukkelijke vaststelling dat de procedure uitermate lang aansleept. Die gevolgen moeten worden onderzocht, enerzijds, uit het oogpunt van de bewijsvoering, anderzijds uit het oogpunt van de sanctie.

De redelijke termijn begint op het ogenblik waarop iemand het voorwerp uitmaakt van een vervolging. Dit is het geval zodra de betrokkene beschuldigd is en op de hoogte gebracht is van deze beschuldiging.

Het eindpunt van de in aanmerking te nemen periode ligt op het tijdstip waarop door de rechter aan de onzekerheid omtrent de rechtspositie van de verdachte een einde is gemaakt. Het ligt niet op het moment waarop de behandeling ter zitting een aanvang neemt, maar het is het tijdstip waarop de veroordeling, de vrijspraak of het ontslag van rechtsvervolging in het strafgeding wordt uitgesproken, bij de beslissing ten gronde.

Of de redelijke termijn al dan niet is overschreden moet niet in abstracto worden beoordeeld, maar wel in het licht van de concrete omstandigheden van elke zaak. Om uit te maken of de redelijke termijn al dan niet is overschreden, gelden onder meer de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde(n) en de houding van de gerechtelijke overheid.

In de veronderstelling dat de overschrijding van de redelijke termijn als gevolg heeft dat de bewijsvoering en het recht van verdediging van de verdachte ernstig en onherstelbaar zijn aangetast, zou het vonnisgerecht het verval of de onontvankelijkheid van de strafvordering kunnen uitspreken.

Indien de duur van de strafvervolging de redelijke termijn overschrijdt, kan de strafrechter, voor zover de feiten bewezen zijn, de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uitspreken of een straf uitspreken die lager kan zijn dan de wettelijke minimumstraf (art. 21ter lid 1 V.T.Sv.).

Het hof stelt vast dat zelfs indien wordt aangenomen dat de zaak lastens de verweerders alle omstandigheden in acht genomen ten aanzien van elk van hen, geen normaal tijdsverloop heeft gekend er evenwel niet blijkt dat daardoor de bewijsvoering of de rechten van verdediging van de verweerders in het gedrang zouden zijn gekomen. Er blijkt niet dat het tijdsverloop in deze zaak het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces van de verweerders op enige wijze zou hebben aangetast vermits geenszins blijkt dat door dit tijdsverloop de situatie van die verweerders wat de bewijsvoering betreft nadelig werd beïnvloed. De mogelijkheid tot bewijswaardering is evenmin aangetast.

Van een onontvankelijkheid van de strafvordering op grond daarvan is aldus geen sprake.

De omstandigheid dat [REDACTED] overleden is op 18 februari 2012 doet hieraan geen afbreuk. Wijlen [REDACTED] werd in onderhavig dossier overigens verhoord en zijn verklaringen maken deel uit van het strafdossier, zodat de verweerders er kennis hebben van kunnen nemen en er tegenspraak hebben kunnen over voeren.

2.4

De verweerders vragen om het deskundigenverslag [REDACTED] integraal uit de debatten te weren aangezien de deskundige juridische kwalificaties gaf aan zijn bevindingen en aldus uitging van de presumptie van hun schuld.

Bij arrest van 24 april 2014 van het hof van beroep te Gent, kamer van inbeschuldigingstelling werd o.m. reeds geoordeeld:

"3.10. Dat de deskundige verder is gegaan dan enkel het verlenen van een louter technisch advies is juist: hij komt immers tot het formele besluit dat de inverdenkinggestelden bepaalde wetsinbreuken hebben gepleegd, beoordeling die tot de uitsluitende bevoegdheid van de rechterlijke macht behoort. De inhoud van zijn advies kan uiteraard niet los worden gezien van de opdracht die hem door de onderzoeksrechter was gegeven en waarin duidelijk was aangegeven dat hij advies diende te verlenen nopens de vraag of er al dan niet inbreuk was gepleegd op bepaalde wetgeving (zie de inhoud van de punten 4, 5 en 9 van de opdracht) of als bepaalde bescheiden en handelingen moesten worden aangezien als frauduleus (zie de inhoud van de punten 3, 6 en 10 van de opdracht).

Het is eveneens juist dat de opdracht er de deskundige toe gebracht heeft om juridische uitspraken te doen, maar het valt niet in te zien hoe een nuttig en relevant onderzoek in het kader van de waarheidsvinding in een zaak als deze anders had kunnen of moeten worden georganiseerd. (...).

Strikt gezien is het verleende deskundig advies met een onregelmatigheid behept, namelijk een inbreuk op het beginsel van de techniciteit, want een deskundige mag zich in de regel enkel toelagen op de technische en feitelijke aspecten van de zaak. Indien de deskundige echter juridische conclusies trekt neemt hij de plaats van de rechter in. Vermits de deskundigenopdracht ook voorzag in het verlenen van advies nopens juridische beslissingen

(zie hoger) is er tevens sprake van een inbreuk op het verbod van delegatie van rechterlijke functies (in casu de functie van de bodemrechter).

3.11. De in het voorgaand randnummer vastgestelde onregelmatigheid van het deskundig verslag leidt niet tot de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, maar enkel tot de gebeurlijke uitsluiting van het verslag. (...) Nergens bepaalt de wetgever dat een miskennis van het beginsel van techniciteit leidt tot de nietigheid van het deskundigenverslag. (...) Voorts is dit hof van oordeel dat het verdere gebruik van het deskundig verslag geenszins in strijd is met het recht van de inverdenkinggestelden op een eerlijk proces. (...) Het oordeel omtrent de bewijswaardering, met inbegrip van de betrouwbaarheid van het bewijs, komt uitsluitend de bodemrechter toe (...).

Besluit: er is geen grond om de nietigheid van het deskundig verslag uit te spreken. ...”.

De verweerders stellen dat de onregelmatigheden die de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Gent vaststelde (schending van het beginsel van techniciteit en inbreuk op het verbod van delegatie) de betrouwbaarheid van het deskundigenverslag aantasten.

Zij vragen om het verslag van de deskundige [REDACTED] uit de debatten te weren, minstens er geen enkele bewijswaarde aan toe te kennen.

Het behoort het hof niet de regelmatigheid van het deskundigenverslag [REDACTED] opnieuw te beoordelen. Wel komt het hof toe om de bewijswaarde van het deskundigenverslag [REDACTED] te beoordelen, met inbegrip van de betrouwbaarheid van het bewijs.

Het deskundigenverslag [REDACTED] is voor het hof een advies.

Het hof is evenwel niet gebonden door bepaalde vaststellingen en/of interpretaties en/of conclusies van de deskundige.

De beoordeling ten gronde dient te gebeuren door de rechter ten gronde.

Het hof is, net zoals de eerste rechter, ook van oordeel dat de bevindingen van de deskundige die de loutere technische / feitelijke vaststellingen en besluiten overstijgen en die tot stand kwamen middels schending van het beginsel van techniciteit en van het verbod op delegatie van rechterlijke functies, als bewijs moeten worden uitgesloten.

Waar deskundige [REDACTED] bepaalde veronderstellingen maakt en/of standpunten inneemt over aspecten die het technische en feitelijke aspect van de zaak overstijgen en die buiten zijn bevoegdheid vallen (juridische interpretaties van bepaalde feiten) houdt ook het hof daarmee geen rekening bij de beoordeling en worden deze elementen uit de debatten en het beraad geweerd.

Er is evenwel geen reden om zijn louter technische bevindingen en besluiten, in de mate dat deze van hoger genoemde juridische interpretaties kunnen worden afgescheiden, als bewijselementen te weren uit de debatten. De deskundige steunt zich ook overigens ook op

betrouwbare bewijselementen, met name in beslag genomen stukken (onder meer uit de boekhouding). Deze bevindingen zijn controleerbaar en weerlegbaar.

2.5 De tenlastelegging A1 lastens de verweerder [REDACTED] en de tenlastelegging A2 lastens de verweerd[REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED]

De eerste rechter heeft in het bestreden vonnis de feitelijke gegevens die aan de basis liggen van de tenlastegelegde feiten lastens de verweerd[REDACTED] degelijk uiteengezet, zodat het hof deze uiteenzetting overneemt en hier als herhaald beschouwt.

Gelet op de beoordelingsgegevens van het strafdossier en het onderzoek ter zitting van het hof, zijn de feiten voorwerp van de tenlastelegging A1 lastens de verweerder [REDACTED] en de tenlastelegging A2 lastens de verweerd[REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] ook voor het hof niet bewezen gebleken.

Het hof verwijst hiervoor naar het feitenrelaas en de motieven terzake vervat in het bestreden vonnis.

De eerste rechter heeft in het bestreden vonnis de elementen aangehaald die tot de overtuiging leiden dat niet bewezen is dat de verweerder [REDACTED] zich op enigerlei wijze schuldig heeft gemaakt aan de feiten voorwerp van de tenlastelegging A1 en dat niet bewezen is dat de verweerd[REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] zich op enigerlei wijze schuldig hebben gemaakt aan de tenlastelegging A2.

Het hof treedt deze motieven van de eerste rechter bij, neemt deze over en maakt ze tot de zijne.

De eisers brengen in hun beroepsconclusies geen argumenten of elementen aan die van aard zijn om het hof tot een andere overtuiging te brengen dan deze waartoe ook de eerste rechter was gekomen.

Het hof laat nog opmerken wat volgt.

Er is slechts sprake van een overtreding van art. 207 (oud) / 127 (nieuw) van het Wetboek van vennootschappen (valsheid in de jaarrekening van een vennootschap en gebruik maken van die valse akte) voor zover er sprake is van een bedrieglijk opzet of oogmerk om te schaden bij het streven naar een voordeel of winst, dat niet had kunnen worden behaald indien in de boekhouding geen onjuistheden voorkwamen.

Van valsheid in jaarrekeningen lijkt op het eerste gezicht in hoofde van een commissaris-revisor geen sprake te zijn. De jaarrekeningen worden immers door de bestuurders opgesteld en, samen met het verslag van de commissaris-revisor, aan de algemene vergadering voorgelegd.

Eén en ander neemt niet weg dat de commissaris-revisor in bepaalde omstandigheden beschouwd zal kunnen worden als een strafbare deelnemer aan de valsheid in de jaarrekening die door anderen werd opgesteld, bijvoorbeeld door de intentie om zich bij het delictueel opzet van de opstellers van het jaarverslag aan te sluiten, bij wege van het achterwege laten van zijn verplichting om de bestuurders op de anomalieën van hun jaarverslag te wijzen, gecombineerd met de bevestiging dat hij geen kennis heeft gekregen van verrichtingen gedaan of beslissingen genomen met overtreding van de statuten of van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen of door het achterwege laten van voorbehouden of bezwaren.

Een commissaris-revisor kan aldus onder toepassing vallen van het misdrijf valsheid in de jaarrekening en gebruik ervan als strafbare deelnemer (artikel 66-67 Sw.).

Gelet op de wettelijke verplichtingen tot openbaarmaking van de jaarrekeningen en de financiële informatie van de vennootschap, die tot gevolg kan hebben dat eenieder inzage kan nemen van die informatie, dient de bedrijfsrevisor er zich bewust van te zijn dat zijn controle en verslaggeving wordt aangemerkt als zijnde in het belang van eenieder wiens rechtstoestand, rechtstreeks of onrechtstreeks, door de vennootschap wordt beïnvloed. De controle en certificering door de commissaris is voor derden onmiskenbaar een belangrijke garantie voor de betrouwbaarheid van de informatieverstrekking inzake de financiële toestand van de vennootschap, en het verslag van de commissaris maakt het deze derden mogelijk de solvabiliteit van de vennootschap beter in te schatten.

Opdat de strafbare deelneming in hoofde van de verweerders bewezen zou zijn is het niet vereist dat bewezen is dat alle bestanddelen van het misdrijf in de deelnemingshandelingen begrepen zijn. Het is voldoende maar ook noodzakelijk dat wordt vastgesteld dat de verweerders wetens en willens aan de uitvoering van de hen ten laste gelegde misdrijven hebben meegewerkt op een van de wijzen bepaald in artikel 66 al. 2 en 3 Sw..

Het is vereist maar ook voldoende dat wordt aangetoond dat de verweerders kennis hadden van de omstandigheden die aan het feit waaraan zij hun medewerking zouden hebben verleend het kenmerk verlenen van een welbepaalde misdaad of wanbedrijf, doch niet dat zij kennis hadden van alle uitvoeringsmodaliteiten van die misdaad of dat wanbedrijf. Bovendien dient te worden vastgesteld dat de daden van deelneming de uitvoering van het misdrijf voorafgingen of minstens gelijktijdig met dit misdrijf werden gepleegd.

Daden van strafbare deelneming hoeven niet noodzakelijk te worden gesteld op het ogenblik van het hoofdfeit zelf. Het is voldoende dat zij het hoofdfeit voorafgaan, aan de totstandkoming van dat hoofdfeit bijdragen op een van de wijzen zoals omschreven in de artikelen 66 en 67 Sw., en dat de deelnemer (mededader of medeplichtige) kennis heeft van alle omstandigheden die aan het hoofdfeit het karakter verlenen van een misdaad of wanbedrijf.

Wijlen [REDACTED] was bestuurder van de [REDACTED] en mede in verdenking gestelde (o.m. wegens valsheid in de jaarrekeningen boekjaar 1999 en 2000 en gebruik van de valse akten en als bestuurder het niet voeren van een passende boekhouding). Hij is evenwel overleden op 18 februari 2012 en de strafvordering werd met betrekking tot hem alsdan door de raadkamer vervallen verklaard ingevolge overlijden.

Het is op grond van het strafdossier en de behandeling van de zaak ter zitting van het hof niet aangetoond dat de verweerdere [REDACTED] (tenlastelegging A1: jaarrekening boekjaar 1999 en tenlastelegging A2: jaarrekening boekjaar 2000), [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening (tenlastelegging A2: jaarrekening boekjaar 2000) en [REDACTED] (tenlastelegging A2: jaarrekening boekjaar 2000) zelf de jaarrekening opstelden of daarbij betrokken waren.

Dat is, gelet op hetgeen hoger werd gesteld in verband met de strafbare deelneming, ook niet vereist.

Weze vooreerst aangestipt dat zelfs een onjuiste jaarrekening niet noodzakelijk een valsheid uitmaakt.

In de loutere veronderstelling dat er sprake was van een valsheid in de jaarrekening boekjaar 1999 en 2000 en aangezien de hierna bedoelde commissarisverklaringen dateren van respectievelijk 9 mei 2000 en 26 april 2001 (zie hierna) en dateren van voor de datum van de goedkeuring van de respectieve jaarrekeningen boekjaar 1999 en 2000, behoort het met betrekking tot de verweerdere te onderzoeken of het afleveren van deze commissarisverklaringen dan in hoofde van de verweerdere als een deelnemingshandeling aan het opmaken van de beweerde valse jaarrekeningen kunnen worden beschouwd, ook wanneer deze handelingen geen gedraging zijn die rechtstreeks het opstellen van de respectieve jaarrekeningen betreft.

In het verslag gedateerd 9 mei 2000 van de commissaris-revisor ([REDACTED]) over het boekjaar afgesloten op 31 december 1999 gericht tot de algemene vergadering van de aandeelhouders van de vennootschap [REDACTED] wordt o.m. vermeld:

"...

Verklaring over de jaarrekening met voorbehoud

...

Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben de naleving van de waarderingsregels, de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen die de onderneming maakte en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel beoordeeld.

Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

De administratieve organisatie en de opvolging van de bestellingen in uitvoering ten bedrage van BEF 74.560.126 en de voorraad grondstoffen ten bedrage van 24.179.014 laten geen gepaste controle toe van de betrokken rubriek.

Tijdens onze controle werkzaamheden hebben wij de volgende vaststellingen gedaan aangaande de situatie per 31 december 1999, de leasingschulden, waarvan het contract in 1999 in voege ging, bevatten voor 8.209.734 intercalaire intresten die volledig als kosten van schulden werden geboekt. De licentieovereenkomsten worden gespreid over de duurtijd van de licentie.

Wij zijn van oordeel dat onder voorbehoud van het eventueel effect op de jaarrekening van hetgeen is vermeld in voorgaande paragraaf en rekening houdend met de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften, geeft de jaarrekening van [REDACTED] afgesloten op 31 december 1999 een getrouw beeld van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de vennootschap en wordt een passende verantwoording gegeven in de toelichting.

...

Wij vestigen de aandacht van de aandeelhouders op de zwakke interne controle die kenmerkend is voor vennootschappen met een relatief beperkte omvang. In het bijzonder het gebrek aan functiescheiding vereist de nodige aandacht en is vatbaar voor verbeteringen".

(de onderlijning van de zinsneden is een eigen onderlijning door het hof).

Dit verslag werd door verweerder [REDACTED] (bedrijfsrevisor) als vertegenwoordiger van [REDACTED] ondertekend op 9 mei 2000.

In het verslag gedateerd 26 april 2001 van het college van commissarissen ([REDACTED] over het boekjaar afgesloten op 31 december 2000 gericht tot de algemene vergadering van de aandeelhouders van de vennootschap [REDACTED] wordt o.m. vermeld:

"

...

Verklaring over de jaarrekening met voorbehoud

...

Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben de naleving van de

waarderingsregels, de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen die de onderneming maakte en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel beoordeeld.

Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

De administratieve organisatie en de opvolging van de bestellingen in uitvoering ten bedrage van BEF 138.340.000 laten geen gepaste controle toe van de waardering die is gemaakt van de betrokken rubriek.

Tijdens onze controle werkzaamheden hebben wij de volgende vaststellingen gedaan aangaande de situatie per 31 december 2000:

- De rubriek handelsvorderingen bevat voor BEF 3.807.370 openstaande saldi die naar ons oordeel niet invorderbaar zijn. De ondernemingsleiding is echter van oordeel dat hiervoor geen waardevermindering diende geboekt te worden;
- De onderneming heeft in 1999 voor BEF 24.747.874 royalties op licenties ontvangen. De licentie had op 31 december 2000 voor BEF 10.606.232 in resultaat moeten geboekt worden.

Wij zijn van oordeel dat onder voorbehoud van het eventueel effect op de jaarrekening van hetgeen is vermeld in de voorgaande paragraaf en rekening houdend met de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften, geeft de jaarrekening van [REDACTED] afgesloten op 31 december 2000 een getrouw beeld van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de vennootschap en wordt een passende verantwoording gegeven in de toelichting.

...".

Dit verslag werd door verweerder [REDACTED] (bedrijfsrevisor) als vertegenwoordiger van de BVBA [REDACTED] (thans [REDACTED] in vereffening) en verweerder [REDACTED] (bedrijfsrevisor) als vertegenwoordiger van [REDACTED] ondertekend op 26 april 2001.

Zoals blijkt werd aldus telkens een verklaring over de jaarrekening met voorbehoud gedaan en zoals toegelicht in de kwestige verklaringen.

De eisers beogen met hun burgerlijke rechtsvorderingen de door hen betaalde/overgeschreven gelden (929.600,72 EUR door [REDACTED] (zie overschrijvingsbewijs met valutadatum 16 augustus 2000), 77.466,73 EUR (zie overschrijvingsbewijs met valutadatum 17 augustus 2000) en 232.400,18 EUR (zie overschrijvingsbewijs met valutadatum 15 september 2000) door [REDACTED] en

247.893,53 EUR (zie overschrijvingsbewijs [REDACTED] van 123.946,76 EUR met valutadatum 10 januari 2001) door [REDACTED] en [REDACTED] aan [REDACTED] te verhalen op de verweerders.

Zij stellen dat indien de verweerders de feiten niet hadden gepleegd dan nooit de leningsovereenkomst van 14 juli 2000 en de eenzijdige aankoopbeloften (call option-overeenkomsten) zouden zijn afgesloten en dat zij dan nooit dergelijke geldsommen zouden hebben betaald/overgeschreven.

De eisers stellen verder dat zij op basis van fictieve cijfers in de val gelokt werden en dat de verweerders heel goed wisten dat dit de malafide bedoeling was; dat indien de verweerders als mededaders hun cruciale en essentiële medewerking aan de feiten niet hadden geleverd zij nooit meer de belangrijke bedragen ter beschikking hadden gesteld die hen nu bedrieglijk werden ontfutseld.

Voor het onderzoek naar een eventuele fout van de verweerders als mededaders moet men zich op hetzelfde beoordelingsmoment plaatsen als het moment waarop de verweerders hun beslissingen namen of handelingen stelden en mag men bijgevolg ook slechts rekening houden met dezelfde gegevens als deze die de verweerders kenden of dienden te kennen. Een beslissing die steunt op feiten en prognoses waarbij rekening dient te worden gehouden met een complex geheel van deels onbekende en evoluerende gegevens, mag niet beoordeeld worden in functie van het naderhand gekende resultaat.

Een a-posteriori-beoordeling moet worden uitgesloten. Een "post factum"-redenering laat niet toe een beslissing op correcte wijze te appreciëren op het ogenblik dat deze door de betrokkenen werd genomen.

Om tot een fout te kunnen besluiten mag de rechter aldus slechts rekening houden met de concrete omstandigheden waarin de verweerders zich op het moment van de feiten bevonden.

De aansprakelijkheid van de bedrijfsrevisor moet worden beoordeeld volgens de professionele deontologische regels, normen en aanbevelingen die door het Instituut der Bedrijfsrevisoren zijn uitgevaardigd ten tijde van de feiten. Deze normen en regels geven inhoud aan de door de bedrijfsrevisor na te leven contractuele algemene zorgvuldigheidsnorm (zie nuttig. K. Byttebier en R. Felkamp, "Controle op de vennootschap door de bedrijfsrevisor.", R.W., 2003-2004, p. 1578 en de verwijzingen in noot 155; Chr. Van Buggenhout en J. De Vos, "De controle van de vennootschap door de commissaris en de bevoegde autoriteiten", in Liber Amicorum Lucien Simont, Bruylant, p. 881). Het gedrag van de commissaris-revisor dient echter steeds aan de concrete omstandigheden te worden getoetst. Dit betekent evident dat moet worden nagegaan welke informatie en feiten de bedrijfsrevisor kende of kon kennen op het ogenblik van zijn controlewerkzaamheden met de middelen die hem ter beschikking stonden en dat informatie en feiten die nadien pas aan het licht zijn gekomen niet in aanmerking mogen worden genomen.

De taak van de verweerders [REDACTED] en [REDACTED] als bedrijfsrevisoren bij de [REDACTED] bij de controle van de jaarrekeningen van boekjaar 1999 (enkel verweerder [REDACTED])

en boekjaar 2000 (verweerders [REDACTED] en [REDACTED]) werd uitgevoerd in het kader van een financiële audit en niet in het kader van een forensische audit. De taken, het doel van de opdracht, de aan te wenden controlemethoden en het te verzamelen bewijsmateriaal in het kader van de revisorale controle zijn duidelijk verschillend van deze in het kader van een forensische audit. Het doel van de controle was het tot uitdrukking brengen van een deskundig oordeel (verklaring) over de financiële staten van de onderneming. Het doel van de controle was derhalve niet het opsporen van fraude.

Bij de controle van de jaarrekening heeft de bedrijfsrevisor niet de taak actief en stelselmatig fraude op te sporen (zie o.m. M. De Wolf en D. Van Cutsem, "Bedrijfsrevisoraat: nieuwe verwachtingen, nieuwe eisen.", in Forum van het revisoraat, 2006, p. 132).

In het kader van de financiële audit moet de bedrijfsrevisor kunnen uitgaan van de veronderstelling dat de documenten die hem door de onderneming worden overgelegd betrouwbaar en onvervalst zijn en dat de bedrijfsleiding hem correcte informatie verschaft. Een bedrijfsrevisor dient niet per se uit te gaan van de onbetrouwbaarheid van de hem medegedeelde gegevens.

Er dient bijgevolg geen fraude te worden voorondersteld door de bedrijfsrevisor.

Een controle is trouwens onvermijdelijk onderhevig aan beoordelingsrisico's en kan nooit waarborgen dat elke soort van vergissing of van bedrieglijke of oneerlijke handeling, vanwege het personeel of van de directie van de onderneming, zal kunnen worden opgespoord.

De opsporingsmogelijkheid wordt beïnvloed door verschillende gegevens, onder meer het feit dat de fraude of de onregelmatigheid door de fraudeur handig worden verdoezeld en pas laattijdig worden ontdekt en dat de fraude is opgezet om de revisor te misleiden.

Overigens laat het hof nog opmerken dat het bestaan van een efficiënt systeem van interne controle geen absolute waarborg biedt voor het niet aanwezig zijn van fraude in de onderneming. Het is bovendien evident dat wanneer de fraude georganiseerd of gedekt wordt door de leiding van de onderneming het intern controlesysteem hieraan weinig of niets zal kunnen verhelpen.

De revisor mag zich niet in de plaats van het systeem stellen wanneer het systeem van interne controle zwakke punten vertoont.

Dit houdt evenwel niet in dat een bedrijfsrevisor niet een professioneel scepticisme aan de dag moet leggen en rekening moet houden met het risico dat fraude of vergissingen de betrouwbaarheid van de financiële staten op betekenisvolle wijze zouden hebben aangetast.

Er werd hier echter wel degelijk aangegeven dat de interne controle niet voldeed en precies omwille van zwakten in de interne controle werd voorbehoud gemaakt in de commissarisverklaringen (zie hoger), hetgeen kan worden beschouwd als een belangrijke waarschuwing naar aandeelhouders, investeerders en andere belanghebbenden toe.

Op grond van de gegevens van het strafdossier en de behandeling van de zaak ter zitting is niet bewezen dat de verweerder [REDACTED] wetens en willens zou hebben deelgenomen aan het beweerd misdrijf van valsheid in de jaarrekening en gebruik van een vals stuk onder de

tenlastelegging A1 en is het niet bewezen dat de verweerders [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening [REDACTED] en [REDACTED] wetens en willens zouden hebben deelgenomen aan het beweerd misdrijf van valsheid in de jaarrekening en gebruik van een valse stuk onder de tenlastelegging A2.

Er moet hier toch ook worden onderstreept dat de geviseerde lening van 14 juli 2000 en de aankoopbelofte van 11 augustus 2000 en de niet-gedateerde aankoopbelofte zijn tot stand gekomen na de jaarrekening afgesloten per 31 december 1999, de commissarisverklaring gedateerd 9 mei 2000 van (enkel) verweerder [REDACTED] (die zelf op geen enkele wijze betrokken was bij de totstandkoming van deze transacties) en de goedkeuring van die jaarrekening op 19 mei 2000, doch ruim vóór de jaarrekening afgesloten per 31 december 2000, de commissarisverklaring gedateerd 26 april 2001 van verweerders [REDACTED] en [REDACTED] en de goedkeuring van die jaarrekening op 27 april 2001.

Ook de door de eisers gedane betalingen dateren van na de commissarisverklaring van 9 mei 2000, maar van ruim vóór de commissarisverklaring van 26 april 2001.

Beweerde fouten in de zin van de tenlastelegging A2 in hoofde van de verweerders met betrekking tot jaarrekening per 31 december 2000 met commissarisverklaring van 26 april 2011 en goedkeuring op 27 april 2001 kunnen alsdan hoe dan ook bezwaarlijk in oorzakelijk verband staan met de door de eisers gevorderde schade (zie hoger).

Weze tevens nog aangestipt dat:

waar wordt gesteld dat de voorraad in 1999 en 2000 zwaar werd overschat, kan worden geantwoord dat het niet onaannemelijk is dat de verweerders begin 2000 en 2001 redenen hadden om aan te nemen dat een machine waarin al voor miljoenen productie is geïnvesteerd ook zou worden afgewerkt en geleverd aan de klant; de vaststelling dat de liquiditeitswaarde van de machines in de eindstock (aug 2002) veel lager is dan de productieprijzen die aan de constructie voorafging niets zegt over de waarde van de machines in 1999 en 2000 die nog in een normaal productieproces werden vervaardigd;

de verweerders [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] niet werden vervolgd voor de tenlastelegging A1 (jaarrekening boekjaar 1999);

de verweerder [REDACTED] niet werd vervolgd voor de tenlastelegging B;

het verslag in zake waardering van aandelen van de [REDACTED] van verweerder [REDACTED] dateert van 6 juni 2000 zodat deze waardering bezwaarlijk kan gebaseerd zijn op een jaarrekening afgesloten per 31 december 2000;

wat betreft de verweerders [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] ook moet worden vastgesteld dat de

tenlastelegging A2 (jaarrekening boekjaar 2000) pas begint te lopen op 27 april 2001 (datum goedkeuring van de jaarrekening door de algemene vergadering), terwijl de door de burgerlijke partijen geviseerde leningsovereenkomst al dateert van 14 juli 2000 en de geviseerde eenzijdige aankoopbeloften (Call Options) ook dateren van ruim daarvoor; dat enig bedrieglijk inzicht in hoofde van deze verweerders of enig wetens en willens meewerken aan een vervalsing van de jaarrekening boekjaar 2000 daar bezwaarlijk kan uit worden gepuurd;

voor het boekjaar 2001 niet tijdig een ontwerp van jaarrekening werd overgemaakt door het bestuursorgaan van de [REDACTED] en dat aangezien verweerders niet tijdig een jaarverslag en jaarrekening ontvingen zij op 19 juli 2002 een verklaring van niet-bevinding hebben opgemaakt (stuk 34 dossier verweerder [REDACTED]).

Op grond van de gegevens van het strafdossier en de behandeling van de zaak ter zitting is ook niet bewezen dat de verweerders ten onrechte een verklaring met voorbehoud aflegden in plaats van een afkeurende verklaring of een onthoudende verklaring.

De stelling van deskundige [REDACTED] dat een afkeuring van de jaarrekening "de enige juiste verklaring" was is overigens een mening van deskundige [REDACTED] maar dan een na meer dan 5 jaar intensief en doorgedreven gerechtelijk onderzoek en met kennis van het ganse verloop van het verhaal.

In elk geval blijkt niet dat de verweerders bewust hun taak als commissaris-revisor niet correct zouden uitgevoerd hebben.

Een en ander is in elk geval niet van aard om het hof te kunnen overtuigen dat de verweerders met opzet voor de audit van het boekjaar 1999 en 2000 van de [REDACTED] van de jaarrekening de interne controle onvoldoende zouden hebben onderzocht of bewust niet de passende controlemaatregelen zouden hebben uitgevoerd.

De voorliggende gegevens zijn niet van aard om met enige zekerheid te kunnen besluiten dat de verweerders bewust toelieten om beweerde illegale boekhoudkundige praktijken te laten plaatsvinden, laat staan bewust meewerkten aan deze beweerde illegale praktijken.

Op grond van de gegevens van het strafdossier en de behandeling van de zaak ter zitting is aldus ook het hof van oordeel dat niet bewezen is dat de verweerder [REDACTED] een fout heeft begaan zoals bedoeld in de tenlastelegging A1 en dat niet bewezen is dat de verweerders [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] een fout hebben begaan zoals bedoeld in de tenlastelegging A2 en dat zij als strafbare deelnemers kunnen worden beschouwd en kunnen worden veroordeeld op grond van het misdrijf valsheid in de jaarrekening en gebruik ervan. Een onrechtmatige daad in hoofde van de verweerders, als daders/mededaders, die voldoet aan de feiten voorwerp van de tenlastelegging A1 (verweerder [REDACTED] en de feiten voorwerp van de tenlastelegging A2 (verweerders [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED] is niet bewezen.

Het is niet aangetoond dat de verweerders een fout zouden hebben begaan als bedoeld in de tenlasteleggingen A1 (verweerder [REDACTED]) en A2 (verweerders [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening, [REDACTED] en [REDACTED]), laat staan dat is aangetoond dat een en ander zou gebeurd zijn met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden of dat zij wetens en willens aan die feiten zouden hebben deelgenomen.

Waar de eisers gewag maken van een gerechtelijke bekentenis in hoofde van de verweerder [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening omdat zij zou menen dat de eisers niet zouden kunnen vorderen op grond van de tenlasteleggingen A2, (B, D en E) en daarmee uitdrukkelijk het causaal verband tussen de tenlastelegging A1 en de schade die zij hebben geleden erkent, snijdt dit geen hout. De verweerder [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening werd immers niet vervolgd voor de tenlastelegging A1.

De eisers houden niet pertinent voor dat de taak van de commissaris een voortdurende taak is en dat het niet opgaat te stellen dat hij slechts één maand krijgt om een jaarrekening te beoordelen. Overigens staat hoe dan ook vast dat eenmaal de commissaris het ontwerp van jaarrekening krijgt, hij slechts één maand krijgt om zijn verslag als commissaris op te maken (en eventuele valsheden te ontdekken).

Waar de eisers stellen dat verweerder [REDACTED] nooit een aanstelling van commissaris had mogen aanvaarden van de [REDACTED] doet dit geen afbreuk aan hetgeen hoger werd vastgesteld. De verwijzingen naar de echtgenote van de verweerder [REDACTED] evenmin.

Het onderzoek, de voorliggende stukken en de behandeling van de zaak ter zitting volstaan naar het oordeel van het hof om zich een oordeel te kunnen vormen.

Er is geen reden om de gerechtsdeskundige [REDACTED] een aanvullende opdracht te geven om inhoudelijke opmerkingen op zijn verslag te ontmoeten en te beantwoorden of om gerechtsdeskundige [REDACTED] op te roepen om te worden gehoord over zijn deskundigenverslag en de inhoudelijke opmerkingen van de verweerders.

Alle relevante feitelijke beschouwingen, middelen en argumenten van de eisers in hun beroepsconclusies zijn niet van aard de motieven van de eerste rechter of hetgeen hoger werd gezegd te ontzenuwen en/of zijn niet van aard om het hof tot een andere overtuiging te brengen.

2.6 Gevolgen van de verjaring van de strafvordering wat betreft de tenlasteleggingen B, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 lastens de verweerders [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] en wat betreft de tenlasteleggingen D1, D2, D3, E1 en E2 lastens de verweerder [REDACTED] op de burgerlijke rechtsvorderingen.

Vermits de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen D1, D2, D3, E1 en E2 ten aanzien van de verweerder [REDACTED] reeds definitief verjaard waren (zelfs indien wordt aangenomen dat dit pas op 16 december 2011 om middernacht was in plaats van op 23 oktober 2011 om middernacht - zie hoger) vóór de beschikking van 29 juni 2012 van de raadkamer en het arrest van 24 april 2014 van de kamer van in beschuldigingstelling en de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen B, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 lastens de verweerders [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] reeds definitief verjaard waren (zelfs indien wordt aangenomen dat dit pas op 24 september 2012 om middernacht was in plaats van op 1 augustus 2012 om middernacht - zie hoger) vóór het arrest van 24 april 2014 van de kamer van in beschuldigingstelling, heeft zulks voor gevolg dat de strafrechter niet bevoegd is om te oordelen over de burgerlijke vorderingen. De burgerlijke vordering kan immers slechts tezelfdertijd voor dezelfde rechters worden vervolgd als de strafvordering (zie nuttig Cass. 22 februari 1984, Arr. Cass. 1983-84, 791 en cass. 28 september 2010 (AR P.09.I598.N), Pas. 2010, 2420). In casu was de strafvordering reeds vervallen door verjaring nog vóór zij bij de strafrechter aanhangig werd gemaakt. Dit is met name ingevolge het arrest van 24 april 2014 van de kamer van in beschuldigingstelling van het hof van beroep te Gent.

Het hof laat dienaangaande nog opmerken wat volgt.
Tegen de beschikking van 29 juni 2012 van de raadkamer te Dendermonde werd door de inverdenkinggestelden (de oorspronkelijke beklaagden, thans verweerders) en de burgerlijke partijen (thans eisers) hoger beroep aangetekend bij de kamer van inbeschuldigingstelling. Bij arrest van 24 april 2014 van de kamer van inbeschuldigingstelling werd beslist als volgt:

"...

Verklaart het hoger beroep van de burgerlijke partijen ontvankelijk, doch ongegrond.

Verklaart het hoger beroep van de tweede inverdenkinggestelde ontvankelijk in de mate zoals uiteengezet onder randnummer 1.4 van dit arrest, en verklaart het voor het overige niet ontvankelijk.

Verklaart het hoger beroep van de derde inverdenkinggestelde ontvankelijk in de mate zoals uiteengezet onder randnummer 1.3 van dit arrest, en verklaart het voor het overige niet ontvankelijk.

Verklaart het hoger beroep van de vierde inverdenkinggestelde ontvankelijk in de mate zoals uiteengezet onder randnummer 1.2 van dit arrest, en verklaart het voor het overige niet ontvankelijk.

Verklaart de hoger beroepen van de inverdenkinggestelden - in de mate dat ze werden ontvankelijk verklaard - gegrond in die zin dat wordt vastgesteld dat het deskundig verslag van dhr. [REDACTED] behept is met een onregelmatigheid zoals omschreven onder randnummer 3.10 van dit arrest, doch zegt voor recht dat er geen

redenen zijn om de nietigheid van dit verslag uit te spreken en het uit het dossier te verwijderen.

Verklaart de hoger beroepen van de inverdenkinggestelden - in de mate dat ze ontvankelijk werden verklaard - voor het overige niet gegrond.

Bevestigt, onder voorbehoud van hetgeen in de voorgaande alinea werd vastgesteld, de bestreden beslissing binnen de perken van de ontvankelijk verklaarde hoger beroepen.

...".

De schorsende werking van het hoger beroep houdt in dat de bestreden beschikking niet uitvoerbaar was. Zij had geen geldingskracht.

Zij was, ingevolge de hoger beroepen, nog niet definitief en had dus geen kracht van gewijsde.

Principieel staat tegen een beschikking tot verwijzing geen hoger beroep open voor de verdachte. Artikel 135 §2 Sv. geeft aan de inverdenkinggestelden evenwel het recht om toch hoger beroep in te stellen onder meer in die gevallen waarbij de beschikking tot verwijzing onregelmatig is dan wel een verzuim of een nietigheid vertoont. De miskenning van het recht van verdediging behoort hiertoe.

Hier anders over oordelen zou ook leiden tot een onverantwoorde uitholling van het recht op hoger beroep dat door artikel 135 Sv. werd ingesteld en dat er o.m. toe strekt om op grond van procedurele onregelmatigheden een behandeling voor het vonnisgerecht te vermijden.

Gelet op de verjaring van de strafvordering vóór het aanhangig maken van de feiten bij de strafrechter, heeft de eerste rechter zich terecht onbevoegd verklaard en is het hof ook onbevoegd om te oordelen over de burgerlijke rechtsvorderingen van de eisers voor zover gesteund op de tenlasteleggingen D1, D2, D3, E1 en E2 lastens de verweerder [REDACTED] en voor zover gesteund op de tenlasteleggingen B, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 lastens de verweerdere [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED]

2.7 Gevolgen van het niet bewezen zijn van de tenlastelegging A2 ten aanzien van [REDACTED] thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] en van de tenlasteleggingen A1 en A2 ten aanzien van [REDACTED] op de burgerlijke rechtsvorderingen

Krachtens de artikelen 3 en 4 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering mag de strafrechter aan de burgerlijke partij slechts schadevergoeding toekennen, indien hij vaststelt dat de schade voortvloeit uit een als misdrijf omschreven feit dat hij bewezen verklaart.

Gelet op het niet bewezen zijn van de tenlastelegging A2 ten aanzien van de verweerders [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] en het niet bewezen zijn van de tenlasteleggingen A1 en A2 ten aanzien van de verweerder [REDACTED] heeft de eerste rechter de burgerlijke rechtsvorderingen van de eisers voor zover gesteund op deze tenlasteleggingen terecht ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

2.8 Over de door eisers gevraagde teruggave van de borgsommen

Waar de oorspronkelijke burgerlijke partijen (eisers) vragen om de lopende het strafonderzoek voorgeschoten borgsommen terug te geven, kan worden geantwoord dat de teruggave van de consignatiesom geschiedt overeenkomstig art. 110 van het KB van 28.12.1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken (tarief in strafzaken).

2.9 De kosten

De eerste rechter besliste ten aanzien van de eisers correct over de kosten van de procedure in eerste aanleg.

De eisers worden thans ook veroordeeld tot de kosten van onderhavige beroepsprocedure gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie en die worden begroot zoals hierna bepaald in het beschikkende gedeelte.

De verweerder [REDACTED] vraagt om de eisers solidair, minstens in solidum te veroordelen tot het betalen aan hem van een rechtsplegingsvergoeding van 18.000,00 EUR en verwijst daarbij naar het arrest 113/2013 van 22 september 2016 van het Grondwettelijk Hof.

De verweerder [REDACTED] vraagt om de eisers solidair/in solidum te veroordelen tot het betalen aan hem van een rechtsplegingsvergoeding van 18.000,00 EUR.

Artikel 162bis Sv. (vorige versie) bepaalde: "Ieder veroordelend vonnis, uitgesproken tegen de beklaagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, veroordeelt hen tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek.

De burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk wordt gesteld, zal veroordeeld worden tot het aan de beklaagde en aan de burgerrechtelijke aansprakelijke persoon betalen van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek. De vergoeding wordt bepaald door het vonnis." (eigen onderlijning door het hof).

Bij arrest 113/2013 van 22 september 2016 van het Grondwettelijk Hof zegde het Hof voor recht dat in zoverre het de strafrechter niet toestaat aan de vrijgesproken beklaagde en aan de burgerrechtelijke aansprakelijke een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep toe te

kennen ten laste van de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij die, bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie, hoger beroep heeft ingesteld tegen een vrijsprekend vonnis dat is gewezen op een door het openbaar ministerie ingestelde vordering, artikel 162bis, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt.

Bij artikel 6 van de wet van 18 maart 2018 houdende wijzigingen van diverse bepalingen van het strafrecht, de strafvordering en het gerechtelijk recht (inwerkingtreding 12-05-2018) werd artikel 162bis, lid 2 Sv. vervangen als volgt:

“De burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard of die zich met een afzonderlijke vordering heeft aangesloten bij een rechtstreekse dagvaarding van een andere burgerlijke partij, of die, bij ontstentenis van enig beroep van het openbaar ministerie, de beklagde of burgerrechtelijk aansprakelijke persoon, hoger beroep heeft ingesteld en die in het ongelijk wordt gesteld, kan worden veroordeeld tot het aan de beklagde en aan de burgerrechtelijke aansprakelijke persoon betalen van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek. De vergoeding wordt bepaald door het vonnis.”
(eigen onderlijning door het hof).

De eisers hebben niet rechtstreeks gedagvaard zodat er geen reden is om de eisers op grond daarvan te veroordelen tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan de verweerders.

De tenlasteleggingen A1 en A2 werden niet bewezen verklaard, doch met betrekking tot al de overige tenlasteleggingen blijkt dat strafvordering reeds vervallen was door verjaring nog voor zij bij de strafrechter aanhangig werden gemaakt (zie hoger).

Overeenkomstig artikel 162bis, tweede lid Sv. “kan” op haar enkel hoger beroep de burgerlijke partij die in het ongelijk wordt gesteld evenwel ook veroordeeld worden tot het betalen aan de beklagde van een rechtsplegingsvergoeding. Dat is aldus facultatief.

Gelet op de aard, het verloop en de omstandigheden van de onderhavige zaak zou het kennelijk onredelijk zijn de eisers te veroordelen tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding aan de verweerders.

De eis van de verweerders [REDACTED] en [REDACTED] om de eisers te veroordelen tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding is dan ook ongegrond.

OP DEZE GRONDEN, het hof,
rechtdoende op tegenspraak,

Gelet op de artikelen:

- 24 van de wet van 15 juni 1935,

PAGE ~~01-08801250455-0036-0041-01-01-4~~

- door de eerste rechter en hoger aangehaald
- 162, 162bis, 190, 199, 200, 202, 203, 203bis, 204, 210 en 211 van het Wetboek van strafvordering,
- 21, 21 bis, 22 en 24 V.T. Sv.

al deze wetsbepalingen door de voorzitter ter zitting van heden aangeduid;

Alle andere strijdige conclusies van de hand wijzend als niet dienend dan wel ongegrond,

Verklaart het hoger beroep van de eisers op strafrechtelijk gebied wat betreft de strafvordering onontvankelijk;

Verklaart het hoger beroep van de eisers voor het overige ontvankelijk en erover beslissend;

Stelt vast dat het hof niet gevat is om te oordelen over de strafvordering en dat de vaststelling van de eerste rechter op strafrechtelijk gebied dat de strafvordering wat betreft de tenlasteleggingen B, D2, D3, D4, D5, E1, E2, E3 en E4 lastens de oorspronkelijke beklaagden [REDACTED], thans [REDACTED] in vereffening en [REDACTED] en de strafvordering wat betreft de tenlasteleggingen D1, D2, D3, E1 en E2 lastens de oorspronkelijke beklaagde [REDACTED] vervallen is door verjaring definitief vaststaat en dat de vrijspraak op strafrechtelijk gebied van de oorspronkelijke beklaagden [REDACTED], thans [REDACTED] (thans in vereffening) en [REDACTED] voor de tenlastelegging A2 en van de oorspronkelijke beklaagde [REDACTED] voor de tenlasteleggingen A1 en A2 ook definitief vaststaat.

Verbetert/preciseert de aanhef van de tenlasteleggingen en de tenlastelegging A2 in die zin, namelijk:

- dat waar in de aanhef staat: "... tussen 1 januari 1999 en heden of op de hierna bepaalde data, ...", dit dient te zijn: "...tussen 1 januari 1999 en 24 maart 2011 of op de hierna bepaalde data, ...";
- dat waar in de tenlastelegging A2 staat: "... van 27 april 2001 (datum goedkeuring van de jaarrekening door de Algemene Vergadering) tot heden ...", dit dient te zijn: "... van 27 april 2001 (datum goedkeuring van de jaarrekening door de Algemene Vergadering) tot 24 maart 2011 ...".

Verstaat dat waar de eerste rechter in de tenlasteleggingen D1, D2 en E1 de woorden 'goedkeurende verklaring met voorbehoud' aanpaste naar 'verklaring onder voorbehoud', dit dient te worden begrepen en gelezen als 'verklaring met voorbehoud' en dat waar de eerste

rechter ook de tenlastelegging E2 alsdusdanig aanpaste deze aanpassing buiten beschouwing dient te worden gelaten.

Bevestigt het bestreden vonnis, binnen de perken van de ontvankelijke hoger beroepen en de grieven van de eisers, op grond van de hogere motieven en hiermee niet tegenstrijdige motieven van de eerste rechter met dien verstande dat waar sprake is van de burgerlijke rechtsvordering van de burgerlijke partij [REDACTED] dit dient te worden begrepen en gelezen als van [REDACTED]

Veroordeelt de eisers in de kosten van afschrift en dagvaardingen van onderhavige beroepsprocedure, begroot op 192,29 EUR.

Verstaat dat de teruggave van de consignatiesom geschiedt overeenkomstig art. 110 van het KB van 28.12.1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken (tarief in strafzaken);

Verklaart de eis van de verweerders [REDACTED] en [REDACTED] om de eisers te veroordelen tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding ongegrond.

kosten:

afschrift	96,00
opstelrecht beroep	/
dagvaardingen	78,81
subtotaal	174,81
+ 10%	17,48
Totaal	192,29

Aldus gewezen door

[REDACTED]

en bijgestaan door [REDACTED]

raadsheer - wnd. voorzitter;
raadsheer,
plaatsvervangend raadsheer,
griffier.

[REDACTED]

en na ondertekening door dezen uitgesproken in openbare terechtzitting van 15 oktober tweeduizend achttien

door [REDACTED]
in aanwezigheid van [REDACTED]
en bijgestaan door [REDACTED]

raadsheer - wnd. voorzitter,
eerste advocaat-generaal,
griffier.

[REDACTED]

